

PÅ VÄG: Hildur och Anders

En berättelse i samarbete med Lars- Ove Eriksson

Alf Gunnarson

MMXIX

FÖRORD

Följande utklipp från mina samtal med Lars- Ove (på Messenger i augusti 2019) visar hur detta projekt startade.

På tal om Björnfallet...Nya vägen är åt det där hållet...du och Leif hade skrivit om bla Nya vägen. När du har tid och möjlighet så vore det fint om du skulle kunna skriva något och en film om Nya vägen. Med foton du får från mig och lite personliga minnen. Till Mossebobladet

När det kommer till Anders och Hildur så kan det ju börja med tex , en kommer från Västeräng (Hildur) och så någon bild där samt en kommer från Korsbäcken tror jag det är (Anders) sedan Kolstugan och sedan Nya vägen. Ska kolla bilder efterhand.

Nya vägen har jag många fina minnen ifrån. Anders han var nöjd då han fick sitta vid köksbordet och tända sin pipa med Caravelle tobak och sedan spelade vi kort

det låter mysigt - - tänk att minnen innehåller så mycket med lukter/ dofter - -

Javisst gör det. Jag kan känna doften mycket klart. Den var behaglig tom mamma stod ut med den😎 Sedan koka Hildur kaffe på vedspisen och jag ser framför mig nu hur hon räknade kaffeskoporna, kaffet var i en såna där gammaldags glasburkar som satt fast i väggen typ....sedan slängde hon in ved och sedan sprakade det så härligt

Sen drack vi kaffet i rummet som låg precis intill järnvägen . När tåget kom så tog det tag i hela rummet. På Tv:n (som far hade levererat såklart) stod en stor Tjädertupp som Anders hade skjutit

Det är så sorgligt att Sj var tvungna att riva Nya vägen, allt är borta. Ja Tjäder , kul!

Det är som Fröding skriver

Det är tomt, det är bränt, det är härjat och kalt,
där den låg, ligger berghällen bar,
men däröver går minnet med vinden svalt,
och det minnet är allt som är kvar.

Ja, visst är det sorgligt, när något fint försvinner och Fröding han fattade vad det handlade om -- nu har vi fyllt en ny spaltmeter här -- tack för samtalet, jag får börja trappa ner och gå till sänngs -- ha ett bra veckoslut

Jag ska återgå till orgeln en stund sen blir det 🤔

Slutbild

Anders och Hildur var mina dopfaddrar och de tog sitt uppdrag på allvar. Det var därför vi fick en speciell relation. Det kan tyckas nostalgiskt men det känns extra sorgligt att allt bara är borta. Att Anders och Hildur är borta är livets gång men att deras livsverk är borta känns fortfarande sorgligt

/ Alf

PROLOG

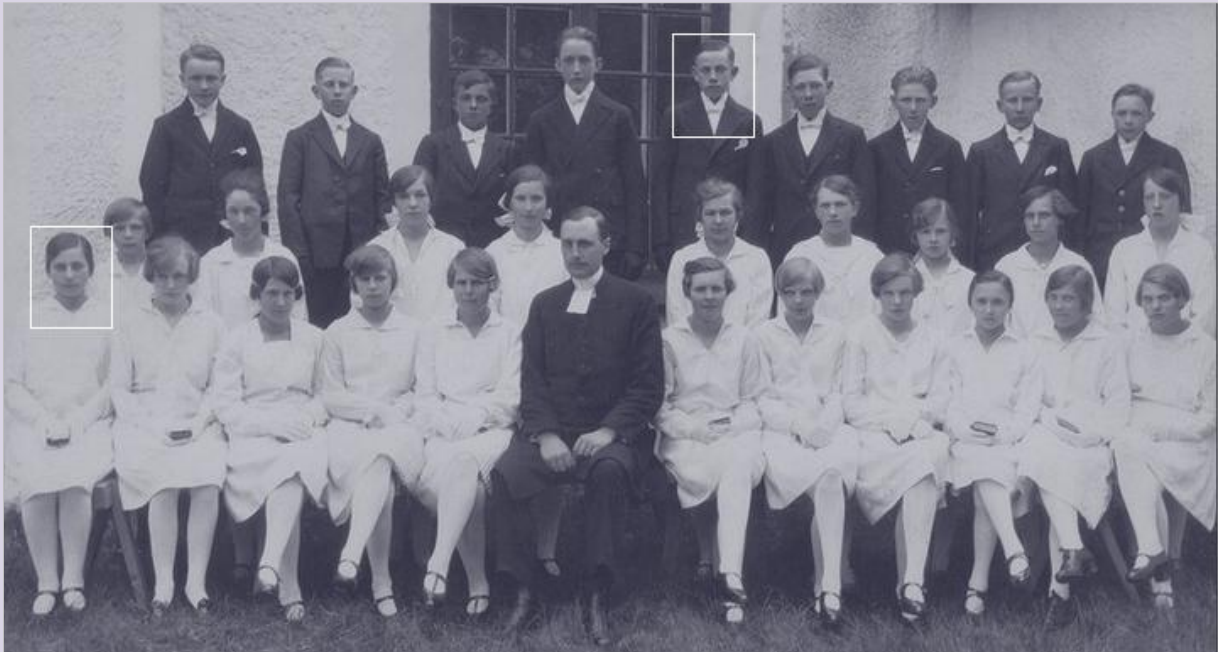

Foto från Inger Rolfsson.

Konfirmation i Finnerödja år 1928. Kyrkoherden heter Sven Kristian Svensson och konfirmanderna presenteras här nere:

Elsa Elisabet Johansson	1913	$\frac{20}{10}$	Allmänningavärd
Margareta Kristina Karlsson	1914	$\frac{31}{1}$	Barrud
Nils Elmer Jansson	1914	$\frac{29}{5}$	Brinken
Johan Ivan Gotthard Persson	1914	$\frac{3}{2}$	Eriksbacken
Johan Henrik Pettersson	1913	$\frac{4}{10}$	Finnafallbet
Margit Lovisa Tveberg Larsson	1914	$\frac{5}{10}$	Östra Finnerödja
Rut Maria Johansson	1914	$\frac{12}{6}$	Forsbacken
Vega Agne Klementine Karlsson	1914	$\frac{30}{4}$	Västra Finnerödja
Ingrid Elisabet Persson	1913	$\frac{16}{12}$	Bryntevad
Gustaf Erik Laurentius Hallqvist	1914	$\frac{26}{7}$	Platan
Greta Elisabet Fredriksson	1914	$\frac{24}{1}$	Gullshög

Lylma Evalda Linnia Hedin	1913	$\frac{28}{12}$	Kåfjeden
Tugrid Kristina Johansson	1912	$\frac{9}{10}$	Högsås
Bruta Tugelby Lindström	1914	$\frac{11}{6}$	Korsbacken
Karin Linnia Johansson	1914	$\frac{26}{4}$	Kiährattuet
Hellfrid Margareta Nylin	1914	$\frac{29}{12}$	Krantorp
Elsa Viktoria Blom	1913	$\frac{6}{3}$	Nytorp
Rut Linnia Gustafsson	1914	$\frac{1}{10}$	Ranäng
Anna Majken Sofia Petrusson	1914	$\frac{15}{5}$	Rosendalen
Gustaf Bengtsson	1913	$\frac{29}{11}$	Skagsholms tomten 1
Erik Haldo Johansson	1914	$\frac{23}{5}$	Slottöbol
Karna Linn Persson	1914	$\frac{25}{5}$	Sögårdsrand
Lilly Helena Maria Vikström	1914	$\frac{3}{8}$	Torpeshoga

Anders Gustaf Persson	1914	$\frac{1}{8}$	Torpeshoga, Nytorp
Hildur Sofia Eriksson	1914	$\frac{7}{6}$	" Västeräng
Gustaf Gunnar Eriksson	1914	$\frac{6}{7}$	" Tullomingsången
Ernst Gustaf John Gustafsson	1913	$\frac{6}{12}$	Vallsjön
Lisa Ragnhild Maria Holte	1913	$\frac{30}{7}$	Valljöbol
Maria Elisabet Granat	1914	$\frac{27}{7}$	Sten i Kopra församling

Anders Persson från Nytorp och Hildur Eriksson från Västeräng är två av tjugonio konfirmander den 9 juni 1928. Kanske visste de redan där – fast troligen inte – att de skulle komma att tillbringa mer än hälften av sina liv tillsammans. "Vem vet, inte du. Vem vet, inte jag, Vi vet ingenting nu. Vi vet inget idag" (Lisa Ekdahl).

År 1901 flyttade familjen Eriksson från Styvanäs till Västeräng, under Skagersholm [Torpeskoga].

Gustaf Emil Eriksson [född 1865 i Sörgården] var sedan 1896 gift med Sofia Persdotter [född år 1874 i Backerud] och de hade barnen: Gustaf Hjalmar [f. 1896], Nils Gunnar [f. 1900], Erik David [f. 1902], Karl Oskar [f. 1906] och Hildur Sofia [f. 1914].

Gustaf Emils föräldrar: Erik Hansson och Stina Maria Larsdotter i Sörgården.

Sofias föräldrar: Per Viktor Svensson och Inga Beata Carlsdotter i Backerud

Gustaf Emil avled år 1915. Änkan och barnen bodde kvar, medan Gustaf Hjalmar flyttade en bit i slutet av tjugotalet.

Gustaf Hjalmar Eriksson [f. 1896] flyttade år 1928 till Storängen och blev arrendator, samtidigt som han passade på att gifta sig med Edit Viktoria [f år 1905], från Norra Karlstorp. Deras son Alvar föddes år 1928. År 1931 flyttade Gustaf Hjalmar in till Skagersholm och blev rättare.

Häradseconomisk karta från omkr. 1880. Skagersholm och Västerängen, med mera.

11	Gustaf Hjalmar Eriksson	Rättare	96	$\frac{18}{9}$	l	$\frac{98}{26}$ $\frac{26}{5}$
12	h. Edith Viktoria J. Karlsson		05	$\frac{7}{10}$	l	
13	P. Gustaf Allmar		28	$\frac{7}{11}$	l	

Då vet vi att storebror i familjen har inrättas sig i centrum av godset. Vi återvänder till Västerängen och kollar hur det går för den övriga familjen Eriksson, änkan och hennes tre söner samt en dotter.

När Gustaf Hjalmar flyttat från Storängen, installerade sig modern och barnen där [i Storängen]. Brodern Erik David orkade bara leva till år 1933.

ANDERS BAKGRUND

KOLSTUGAN – NYTORP - KOLSTUGAN

Ar 1877 kom Per Gustaf Hansson [f. 1854] hem till Finnerödja socken, från Viby, gifte sig med Maja Stina Johansdotter [f. 1848] och bosatte sig i Kolstugan.

Per Gustafs föräldrar: Hans Olofsson och Maja Stina Andersdotter i Ranängen.

Maja Stinas föräldrar: Anders Johansson och Anna Stina Hansdotter i Fägre socken.

Per Gustafs och Maja Stinas barn: Beda Maria [f. 1878], Gustaf Birger [f. 1879] och Augusta Matilda [f. 1888]. Familjen flyttade till Nytorp år 1890.

Nytorp togs över av sonen Gustaf Birger Persson [f. 1879] år 1920. Han och hustrun Ida Vilhelmina [född Särnholm i Björsgård år 1888] hade då bott i Korsbacken i tio år.

Deras barn: Linnéa Olivia [f. 1912], Anders Gustaf [f. år 1914], Karin [f. år 1923], Karl Arvid [f. år 1925] och Ivan Harry [f. år 1927].

Både Karin Maria och Karl Arvid avled några veckor efter födseln.

Häradsekonomisk karta från omkr. 1880. Nytorp ligger mellan Korsbacken och Ranäng.

År 1933 flyttade familjen Persson till Kolstugan. Fast Anders stannade tre år i Nytorp och kom efter till Kolstugan 1936. Då hade Linnea Olivia flyttat till Nysund [1934].

Hildur och Anders var jämnåriga, båda födda år 1914, hon den 7 juni och han den 1 augusti, så de hade känt varandra redan som barn. När vi åter stiftar bekantskap med dem har det gått några år. De är på väg till en framtid i en banvaktstuga mellan Finnerödja och Laxå.

I fortsättningen blir det i princip bilder som får berätta om deras liv och deras livsverk, den sagolika trädgården vid Nya Vägens banvaktstuga.

Men först två bilder från Västerängen och därefter en artikel i Nerikes Allehanda på 1970- talet.

De sover sju meter från stambanan **Men blir det tyst så vaknar de upp**

Bullret som miljöfara diskuteras. Hur många decibel tål en människa att utsättas för utan att ta skada? Diskussionen går och åsikterna är många, men de flesta är överens om att bullernivån i vår miljö nu har nått det acceptablas gräns. Vad skulle ni, apropå detta, säga om att natt efter natt, med i genomsnitt tolv minuters mellanrum, få nattsöm-

nen störd av förbirusande järnvägståg på fem meters avstånd? Denna situation är precis vad många människor får utstå varje dygn, år ut och år in, och ändå klagar de inte!

Det gäller invånarna i landets alla banvaktsstugor och andra tjänstebostäder vid SJ med direkt närhet till rälsen.

Hildur och Anders Gustafsson har sin sovplats cirka 7 meter från Västra stambanans dubbelspår, men sover ändå gott om natten, trots att i genomsnitt ett tåg var tolfte minut drar förbi utanför fönstret. Omkring ett hundra tåg per dygn passerar banvaktstugan Nya Vägen vid Finnerödja. Den ovane blåser nästan omkull av draget, när nordgående tåg drar förbi på knappa fem meters avstånd, men Anders Gustafsson står pall. Men så har han också trettio års vana av järnvägsvagnar vid husknuten.

— Man vänjer sig, säger förste reparatör Anders Gustavsson, som med hustru Hildur bor i banvaktstugan Nya vägen norr om Finnerödja utmed Västra stambanan. Fem meter från deras husgavel går det nord-sydgående dubbelspåret mellan Stockholm och Göteborg. Innanför samma gavel har makarna sin sovplats.

— De enda gånger vi vaknar, är när tåget av någon anledning stannar på spåret strax utanför huset. Då vaknar vi av den ovanliga tystnaden.

Så stod det att läsa i Nerikes Allehanda i slutet av 1970- talet, tillsammans med två bilder, en där makarna troligen tittar på teve och en på Anders, med ett diesellokdraget tåg, på väg mot Laxå, i bakgrunden.

● I trettio år

I snart trettio år har herr och fru Gustavsson bott i Nya vägen (varav namnet kommer, vet man inte. Vägen är gammal). Anders Gustavsson jobbade som banarbetare åren 1942 till -48, då han övergick till att vara banvakt. 1963 blev titeln förste reparatör och arbetsuppgiften besiktningssman. Det innebär att han två gånger per vecka på trehjulig avverkar sträckan Finnerödja—Svartå. En syssla vars trivsamt varierar med årstiden.

— På sommaren kan det vara både angenämt och skönt med dessa turer, men när termometern under vintern visar på 20 minusgrader och kallare, funderar man nog över om man verkligen valt rätt yrke, säger herr Gustavsson.

● Var 12:e minut

Det råder nog ingen tvekan om att herr och fru Gustavsson trivs i sin stuga intill järnvägen. Detta trots att runt 100 tåg passerar husknuten per dygn, varav cirka 50 under sovtid mel-

lan klockan 21 och 6.00. Det gör i genomsnitt ett tåg var 12:e minut under sängdags. Men, som sagt, man vänjer sig och med tiden hör man inte det om ett flygplans lågsniffande påminnande ljud, som får den ovane att hoppa till och instinktivt dra sig ett par steg tillbaka.

Till trivseln vid Nya väge bidrar också ma'arna Gustavssons allt överskuggande intresse för trädgårdsodling. Banvaktsstugan är känd som ett blomsterparadis av sällsynt slag. Med åren har trädgårdsutökats till det dubbla mot utsprunget och blomprakten är enorm. Det händer då och då att tågresenärer som lagt märke till färgrikedomen bland rosor, astrar och dalior har kommit landsvägen till stugan och bett att få titta närmare på det vackra. Och det får de gärna. Gästfriheten är lika stor och ovanlig som blomprakten och tågtätheten vid Nya vägen.

Text och foto:
OLLE LAGERQUIST

Vilket vackert hus i Västeräng!

Familjebilder [3] i Nytorp och Kolarstugan

Anders - militärtjänst 1940/41

Arbetskamrater:

Vinter 1951:

Trädgården:

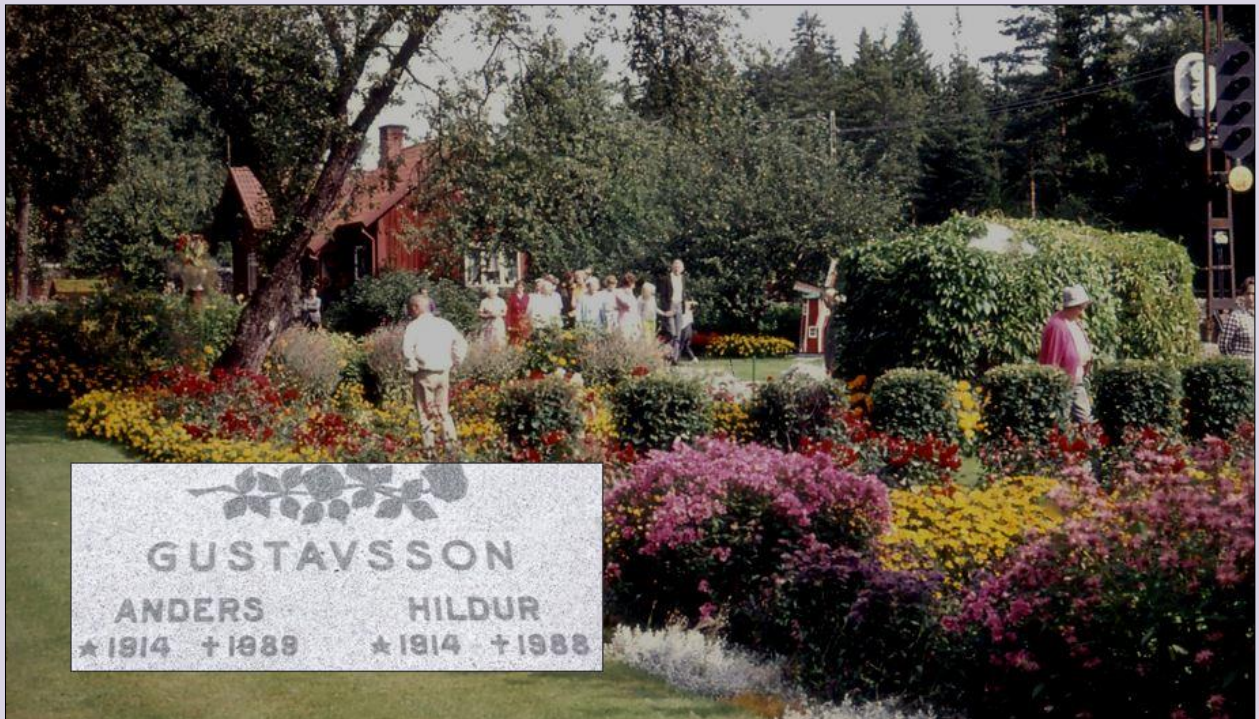

Besökare:

Vinter följde på sommar och åren gick. Hildur och Anders tillbringade omkring fyrtio år i sin banvaktsstuga vid Nya Vägen.

Merparten av bilderna har kommit från Lars- Ove Eriksson,
de övriga från Leif Vörde och jag som skrev
heter Alf Gunnarson.

T. v: Lars- Ove vid Nya Vägen. T. h: Lars- Ove och Anders.